

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Field Trip & Virtual Field Trip for Active Learning

 การศึกษานอกสถานที่
และการศึกษานอกสถานที่เสมือน
เพื่อการเรียนรู้เชิงรุก

หนังสือชุด การบูรณาการ ICT สู่การเรียนรู้
สำหรับผู้เรียนยุคใหม่

เนาวนิตย์ สงคราม

การศึกษานอกสถานที่และการศึกษานอกสถานที่เสมือน
เพื่อการเรียนรู้เชิงรุก

การศึกษานอกสถานที่และการศึกษานอกสถานที่เสมือน เพื่อการเรียนรู้เชิงรุก

เนาวนิตย์ สงคราม

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2557

100.-

เนาวินิตย์ สงคราม

การศึกษานอกสถานที่และการศึกษานอกสถานที่เสมือนเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก/เนาวินิตย์ สงคราม

1. การศึกษานอกสถานที่
2. การเรียนแบบมีส่วนร่วม
3. อินเทอร์เน็ตในการศึกษา
4. ความจริงเสมือนเพื่อการศึกษ

371.384

ISBN 978-974-03-3183-4

สพจ. 1721

สรรคุณค่าวิชาการสู่สังคม

www.ChulaPress.com

Knowledge to All

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2557

การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น

ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศาลาพระแก้ว โทร.0-2218-7000-3 โทรสาร0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร.0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ. พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จัตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร0-2160-5304

รัตนนิเบศร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com> และเครือข่าย ฯ

ร้านค้าติดต่อแผนกขายส่ง สาขารัตนนิเบศร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

กองบรรณาธิการ : ทิพวรรณ โหละสุต

ออกแบบปก : ชวินทร์ นามมุงคุณ   ออกแบบรูปเล่ม : รศ. ดร. เนาวินิตย์ สงคราม

พิมพ์ที่ บริษัท วี. พรินท์ (1991) จำกัด โทร. 0-2451-3010 โทรสาร 0-2451-3014

คำนำ

การจัดการศึกษานอกสถานที่เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการแสวงหาประสบการณ์ตรงในแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่จริง รวมทั้งเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด และอื่นๆ อีกมากมายซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้กล่าวว่าโดยสรุปว่ารัฐพึงจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นในเรื่องของความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รวมทั้งจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้นั้น กระบวนการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญและต้องตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ตรงประเด็น ดังนั้น หนังสือ การจัดการศึกษานอกสถานที่และการจัดการศึกษานอกสถานที่เสมือนเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองเป้าประสงค์นั้น โดยมุ่งเน้นให้ผู้สอนหรือผู้เรียน มีหลักการ แนวทาง และวิธีการในการจัดการศึกษานอกสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นในหนังสือเล่มนี้ยังได้กล่าวถึงการจัดการศึกษานอกสถานที่เสมือนด้วย เพราะเล็งเห็นว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีการศึกษามีส่วนสำคัญในการเพิ่มศักยภาพทางการเรียนการสอนได้มากขึ้นเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (Flexible learning) ซึ่งจะสามารถเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้สอนได้มากขึ้น

หนังสือเล่มนี้เป็น 1 ในทั้งหมด 6 เล่มของ **หนังสือชุด การบูรณาการ ICT สู่การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนยุคใหม่** ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การสร้าง Digital Video & Digital Storytelling เพื่อการเรียนการสอนยุคดิจิทัล 2) Field Trip & Virtual Field Trip เพื่อการเรียนรู้เชิงรุก 3) Desktop Publishing สู่ E-Book เพื่อส่งเสริมการใฝ่รู้ของผู้เรียนยุคดิจิทัล 4) บทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการคิด

5) Search Engine เพื่อการเรียนการสอนแบบสืบสอบ 6) E-portfolio เพื่อการประเมินตามสภาพจริง โดยมีผู้เขียนซึ่งเป็นคณาจารย์จากภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหลายท่าน ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือชุดดังกล่าวขึ้นตามความเชี่ยวชาญ เนื่องจากเล็งเห็นประโยชน์ของการนำ ICT มาใช้ในการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังใช้เป็นตำราสอนในรายวิชาต่างๆ ของภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งหนังสือทั้งหมดนี้กำลังดำเนินการจัดพิมพ์ให้ออกสู่ท้องตลาดเพื่อให้ผู้สอนหรือผู้สนใจได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณโครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน เอกสารและตำรา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีส่วนสนับสนุนทางวิชาการโดยการมอบทุนในการพัฒนาเอกสารคำสอนวิชา 2726306 การจัดการศึกษานอกสถานที่ ซึ่งเอกสารคำสอนดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนจึงขอขอบคุณอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจพิจารณา แนะนำ และประเมินคุณภาพหนังสือ ขอขอบคุณนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาดังกล่าวที่ได้ทดลองใช้และให้คำแนะนำหนังสือเล่มนี้ ก่อนการตีพิมพ์เพื่อให้ผู้เขียนได้พัฒนาหนังสือจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

เนาวนิตย์ สงคราม

เมษายน 2557

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
คำนำ		ก
สารบัญ		ค
บทที่ 1 บทนำ		3
บทที่ 2 การจัดกิจกรรมในการศึกษานอกสถานที่ ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)		33
บทที่ 3 การศึกษานอกสถานที่ในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ		59
บทที่ 4 แนวทางการวางแผนการจัดการศึกษานอกสถานที่		73
บทที่ 5 แนวทางการดำเนินและการประเมินผลการจัดการศึกษา นอกสถานที่		93
บทที่ 6 หลักการและวิธีการการจัดการศึกษานอกสถานที่เสมือน		115
บทที่ 7 การสร้างเว็บไซต์การจัดการศึกษานอกสถานที่เสมือน		

7-1 การสร้างเว็บอย่างง่าย	161
7-2 การสร้างภาพพาโนรามา	177
7-3 ตัวอย่างเว็บไซต์การศึกษานอกสถานที่เสมือน	187
บทที่ 8 ตัวอย่างงานวิจัยการศึกษานอกสถานที่	197
รายการอ้างอิง	209

ความหมายและหลักการการศึกษานอกสถานที่	3
การศึกษานอกสถานที่กับศาสตร์เทคโนโลยีการศึกษา	4
จุดมุ่งหมายของการศึกษานอกสถานที่	9
ประเภทของการจัดการศึกษานอกสถานที่	12
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	15
การประเมินผลการจัดการศึกษานอกสถานที่	30

บทที่ 1

บทนำ

การจัดการศึกษานอกสถานที่เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นิยมเป็นอย่างมากในสถานศึกษาเพราะนอกจากจะเป็นการสอนที่ให้ความรู้และประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนแล้วยังเป็นการสอนที่สนุกสนานเหมาะสมกับผู้เรียนทุกชั้นวัย แต่การจัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษานอกสถานที่ก็ยังคงมีหลักการ ขั้นตอน และการดำเนินการซึ่งหากผู้สอนเข้าใจในการจัดการศึกษานอกสถานที่อย่างถ่องแท้แล้ว ผู้สอนก็จะจัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษานอกสถานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีการดำเนินการดังรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ความหมายและหลักการการศึกษานอกสถานที่

การศึกษานอกสถานที่ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกตสำรวจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างมีความหมาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตในอนาคตของผู้เรียนต่อไป กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า เพราะผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรง ตลอดจนส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สังเกต สำรวจ แก้ปัญหา พัฒนาการคิดของผู้เรียนเพื่อการขยายประสบการณ์การเรียนรู้ที่นอกเหนือจากประสบการณ์ในห้องเรียน

การศึกษานอกสถานที่กับศาสตร์เทคโนโลยีการศึกษา

การศึกษานอกสถานที่ถูกจัดให้เป็น 1 ใน 11 วิธีการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในกรวยประสบการณ์ของเอดกา เดล โดยถูกเขียนลงในหนังสือ Audio-visual methods in teaching (Edgar Dale, 1969) หรือที่รู้จักกันดีว่า เป็นหนังสือพื้นฐานที่นักโสตทัศนศึกษาได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สาเหตุของการเกิดกรวยประสบการณ์ของเอดกา เดล เนื่องจากนักการศึกษาต้องการแก้ปัญหาและมุ่งค้นหาวิธีที่จะทำให้การถ่ายทอดเนื้อหาความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนให้ได้ผลดีที่สุด ประกอบกับการเข้ามามีบทบาทสำคัญของการสื่อสารตั้งแต่ยุค 1920 จึงคิดวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด ด้วยเชื่อว่า การเรียนรู้ที่ดีมิใช่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเกิดจากการรับส่งข้อมูลทั้งจากผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้น นักการศึกษาจึงเห็นว่า สิ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการสื่อสารระหว่างกันและการสื่อสารที่ได้ผลน่าจะมาจากวัสดุ อุปกรณ์หรือกระบวนการที่ทำให้การสื่อสารเกิดขึ้น จึงได้แบ่งลักษณะดังกล่าว ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

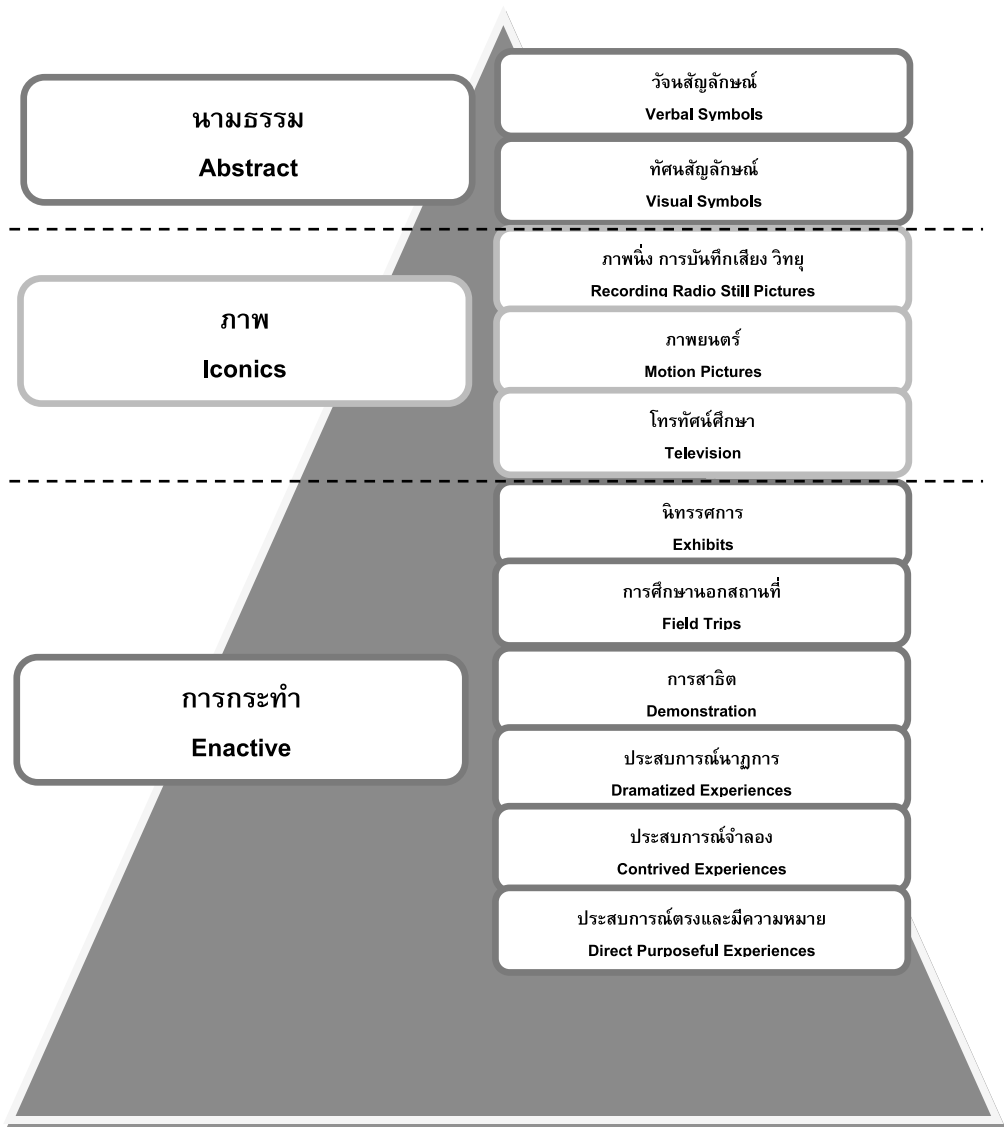
1. วัสดุ อุปกรณ์ด้านเสียง (Audio Materials) ได้แก่ วิทยุ ห้องเรียนภาษา เทป โทรศัพท์ ระบบการผลิตเสียง เป็นต้น

2. วัสดุ อุปกรณ์ด้านภาพ (Visual Materials) ได้แก่ หนังสือ ภาพ ภาพถ่าย โปสเตอร์ แผนที่ โมเดล फिल्मสตริป ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นิทรรศการ บอร์ดการเรียนรู้ แผ่นใส เครื่องฉายภาพ ภาพวาด การ์ตูน เป็นต้น

3. วัสดุ อุปกรณ์ทั้งเสียงและภาพ (Audiovisual Materials) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 1. สามารถฉายได้ (Projected on the screen) ได้แก่ โทรทัศน์ फिल्मภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ที่มีเสียง เป็นต้น และ 2. ไม่สามารถ

ฉายได้ (Non-projected on the screen) ได้แก่ การศึกษานอกสถานที่
การสาธิต

สาเหตุที่การศึกษานอกสถานที่ถูกจัดให้เป็นวิธีการทางโสตทัศนศึกษานั้น นักการศึกษาโดยเฉพาะ เอ็ดกา เดล ให้เหตุผลว่าการศึกษานอกสถานที่เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้สังเกต ซึ่งการสังเกตจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าประสบการณ์ทางการเรียนที่ดีที่สุดคือการลงมือทำ อาทิ ผู้เรียนเรียนรู้เรื่อง แมว และได้สัมผัสตัว ได้กลิ่น ฟังเสียง รู้สึกถึงลักษณะของแมวได้นั้นแปลว่า ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้สัมผัสของจริง แต่ในเหตุการณ์บางอย่างผู้เรียนไม่สามารถเข้าไปสัมผัสได้ อาทิ หากเรียนเรื่องเสือ ผู้เรียนคงไม่สามารถไปสัมผัสตัวได้เพราะอันตราย ดังนั้น การไปเห็นหรือได้สัมผัสในส่วนอื่นๆ ก็สามารถเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนให้เข้าใจอย่างรูปธรรมได้มากขึ้น นอกจากนั้นผู้เรียนยังสามารถเพิ่มศักยภาพประสบการณ์การเรียนรู้ได้มากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงเสือ การฝึกให้อาหารเสือหรือการเห็นและสัมผัสอาหารของเสือว่ามีลักษณะอย่างไร เป็นต้น นอกจากการศึกษานอกสถานที่จะเป็นวิธีการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนแล้ว ในส่วนที่เป็นการสื่อสารที่ได้กล่าวไว้แต่ต้น คือ การศึกษานอกสถานที่เป็นการสื่อสารทางภาพและเสียง ผู้เรียนจะได้เห็นและได้ยิน การที่ผู้เรียนเห็นและได้ยินและมีการรับ-ส่งข้อมูล จึงถือว่ากระบวนการสื่อสารเกิดขึ้น

ภาพ กรวยประสบการณ์ของเอ็ดกา เดล

ต่อมาในยุคที่มีปัญหาทางการศึกษาที่สลับซับซ้อนมาก นักการศึกษาจะต้องแสวงหาวิธีที่จะจัดการกับการศึกษาทั้งระบบหรือจัดระเบียบหน่วยย่อยของระบบการศึกษาทั้งระบบ หรือจัดระเบียบหน่วยย่อยของระบบการศึกษาทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงเกิดศาสตร์ของเทคโนโลยีการศึกษารุ่งขึ้น เทคโนโลยีการศึกษาจึงหมายถึงการนำเทคนิค วิธีการ แนวความคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยา อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการออกแบบ การพัฒนา การดำเนินการ และการประเมินผลการเรียนการสอน ภายใต้จุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างเฉพาะเจาะจงอย่างเป็นระบบ ซึ่งเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคนิค แนวคิด หรือวิธีการเหล่านั้น ต้องช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและง่ายขึ้น จะเห็นได้ว่า คำว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคนิค แนวคิด หรือวิธีการ ซึ่งก็คือเครื่องมือ ทางสถิติและและเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในขณะนั้น จากสถิติศึกษาจึงได้กลายเป็นเทคโนโลยีการศึกษา และในส่วนของการศึกษานอกสถานที่จึงถูกบรรจุไว้ในเทคโนโลยีการศึกษาตามศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น นักวิชาการบางท่านได้ให้ความหมายของการศึกษานอกสถานที่ว่า เป็นหนึ่งในสื่อ กิจกรรมหรือหนึ่งในกิจกรรมเทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบัน จากการศึกษาค้นคว้า กิจกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาได้ถูกบรรจุอยู่ในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในหลายสถาบัน อาทิ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรจุในวิชาบังคับ คือ วิชากิจกรรมเทคโนโลยีการศึกษา และจัดเป็นวิชาเลือก คือ วิชาการจัดการศึกษานอกสถานที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรจุการศึกษานอกสถานที่ไว้ในวิชาบังคับ คือ วิชากิจกรรมเทคโนโลยีการศึกษา สำหรับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จัดเป็นวิชาบังคับ คือ วิชาการศึกษานอกสถานที่เพื่อการศึกษา (ข้อมูลทั้งหมดจากปี 2553) และในอีกหลายๆ สถาบัน

ดังนั้น การศึกษานอกสถานที่จึงมีมาตั้งแต่ยุค 1920 และเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนทางศาสตร์เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 90 ปี การศึกษานอกสถานที่เป็นวิธีการที่เป็นที่นิยมและมีการใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ในหลากหลายวิชา อาทิ สังคมศาสตร์ ภาษาไทย การงานอาชีพ และเทคโนโลยีการศึกษา พลศึกษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การศึกษานอกสถานที่ยังต้องมีการวางแผนการดำเนินการอย่างเหมาะสมจึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษานอกสถานที่

การศึกษานอกสถานที่เป็นการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายนอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงการก่อให้เกิดทักษะต่าง ๆ อาทิ ทักษะการคิด การปรับตัว การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเข้าสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น รวมทั้งการได้เข้าใจถึงชีวิตและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษานอกสถานที่มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้พบประสบการณ์จริงที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ และทำให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่เป็นเด็กเล็กได้ไปศึกษานอกสถานที่ยังสวนสัตว์ ผู้เรียนจะได้พบเห็นสัตว์ต่าง ๆ และจะทราบถึง ลักษณะ ขนาด เสียงร้อง ของสัตว์ชนิดต่าง ๆ สามารถเปรียบเทียบสัตว์ชนิดอื่นๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงที่ได้มากกว่าในชั้นเรียน

2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกตและศึกษาผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดแนวคิดใหม่ๆ ได้ ในขณะที่ได้เรียนรู้ เช่น ผู้เรียนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้ไปศึกษานอกสถานที่ในโรงงานผลิตวัสดุสำนักงานเพื่อนำมาคิดประดิษฐ์ของใช้สำนักงานในรายวิชาที่เรียน จะทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึง การออกแบบ พัฒนา วิธีการผลิต ซึ่งเป็นข้อมูล que ผู้เรียนจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ได้

4. เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

5. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ร่วมทำกิจกรรม อาจมีพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าร่วมในการศึกษานอกสถานที่ด้วย เช่น การไปศึกษานอกสถานที่ในระดับเด็กเล็กมักนิยมให้ผู้ปกครองร่วมเดินทางไป

ด้วยเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกลอดภัย อบอุ่นและเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ภาพระหว่างคนในครอบครัวกับทางโรงเรียน

6. เพื่อฝึกผู้เรียนให้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวិเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกัน เนื่องจากกิจกรรมหลังการศึกษานอกสถานที่ ผู้เรียนควรวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้น

7. เพื่อฝึกผู้เรียนให้รู้จักช่างสังเกตและช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดและความสามารถควบคู่กัน ซึ่งได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า การศึกษานอกสถานที่ที่ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จริงและการจัดกิจกรรมระหว่างไปศึกษานอกสถานที่ผู้สอนควรจะแนะนำจุดที่ผู้เรียนควรสังเกตและมีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือทำ เช่น การไปศึกษานอกสถานที่ยังโรงงานผลิตอาหาร ผู้เรียนควรมีโอกาสได้ทดลองหรือลงมือปฏิบัติในส่วนที่ปฏิบัติได้

8. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนและโรงเรียน เช่น การศึกษานอกสถานที่ยังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและมีปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้แนะนำ จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนและโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เป็นการสร้างสัมพันธ์ไมตรี และความรักความผูกพันระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและชาวบ้านได้

9. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างโลกของวิชาการกับปัญหาในความจริง ในบางครั้งการเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเป็นเพียงหลักการทางวิชาการแต่เมื่อผู้เรียนได้สัมผัสของจริงจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่น ผู้เรียนเรียนเรื่องขยะและได้ไปศึกษานอกสถานที่ยังโรงงานบำบัดขยะ ผู้เรียนจะเข้าใจถึงปัญหาขยะและเข้าใจได้อย่างถ่องแท้มากกว่าการนั่งเรียนในชั้นเรียน และจะเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันได้มากขึ้น

10. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการทำงานอย่างเป็นระบบ เช่น การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล หากมีการให้ผู้เรียนเป็นผู้ออกแบบและร่วมจัดการศึกษานอกสถานที่

ภาพ การจัดการศึกษานอกสถานที่